

Debreceni Ítéltábla

Bf.I.255/2021/10. szám

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a Debrecenben, 2021. július 6. napján megtartott nyilvános ülés alapján és ugyanazon a napon tanácsulésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A felfegyverkezve elkövetett hivatalos személy elleni erőszak büntette és más bűncselekmények miatt Terhelt1 és társai ellen indított büntetőügyben a Miskolci Törvényszék 2021. április 9. napján kihirdetett 17.B.23/2020/73. számú ítéletét megváltoztatja az alábbiak szerint.

Terhelt1 I. r. vádlott 3 rendbeli emberölés előkészületének büntetteként minősített cselekményénél a Btk. 160. § (1) bekezdése és (2) bekezdés e) pontjának megjelölését mellőzi.

A hivatalos személy elleni erőszak büntetteként minősített cselekményét társtettesként elkövettként is minősíti és a Btk. 310. § (2) bekezdésének I. és III. fordulatát is megjelöli.

Az I. r. vádlottal szemben kiszabott büntetést halmazati büntetésnek tekinti.

Ifj. Terhelt2 II. r. vádlott hivatalos személy elleni erőszak büntetteként minősített cselekményét társtettesként elkövettként is minősíti és a Btk. 310. § (2) bekezdésének I. és III. fordulatát is megjelöli.

A II. r. vádlottal szemben kiszabott büntetést halmazati büntetésnek tekinti.

Id. Terhelt2, helyesen III. r. vádlott hivatalos személy elleni erőszak büntetteként minősített cselekményét társtettesként elkövettként is minősíti és a Btk. 310. § (2) bekezdésének I. fordulatát is megjelöli.

Terhelt1 I. r. vádlott esetében a bűnügyi költségre kötelezésnél az „ifj.” kitéltet mellőzi.

Ifj. Terhelt2 II. r. vádlott és id. Terhelt2 III. r. vádlott az elsőfokú eljárásban felmerült további 14.400 – 14.400 (tizennégyezer-négyszáz – tizennégyezer-négyszáz) forint bűnügyi költség megfizetésére is kötelesek külön-külön.

A vádlottak bűnügyi őrizetként meghatározott kényszerintézkedését őrizetnek tekinti.

A vádlottak vonatkozásában az őrizetbe kerülésük napjának feltüntetése mellől az óra és perc megjelöléseket mellőzi.

A nyilvános tárgyalást érintően a folytatólagos kitételt mellőzi.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Terhelt1 I. r. vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig bűnügyi felügyeletben töltött időt is beszámítja a kiszabott szabadságvesztés tartamába.

A másodfokú eljárásban 12.000,- (tizenkétezer) forint bűnügyi költség merült fel, melyből ifj. Terhelt2 II. r. és id. Terhelt2 III. r. vádlottak külön-külön 6.000 – 6.000 (hatezer-hatezer) forint bűnügyi költség megfizetésére kötelesek.

I n d o k o l á s

[1] A Miskolci Törvényszék 2021. április 9. napján kihirdetett 17.B.23/2020/73. számú ítéletével Terhelt1 I. r. vádlottat bűnösnek mondta ki a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 160. § (1) bekezdés, (2) bekezdés e) pontja, (3) bekezdése szerint 3 rb. emberölés előkészületének büntetében, valamint hivatalos személy elleni erőszak büntetében (Btk. 310. § (1) bekezdésének a) pontja). Ezért 5 év 6 hónap szabadságvesztésre és 5 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte.

[2] Ifj. Terhelt2 II. r. vádlottat hivatalos személy elleni erőszak büntetében (Btk. 310. § (1) bekezdésének a) pontja, (2) bekezdés), testi sértés büntetétének kísérletében (Btk. 164. § (1) bekezdés és (3) bekezdés), valamint rongálás vétségében (Btk. 371. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont) mondta ki bűnösnek. Ezért 4 év szabadságvesztésre és 4 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte.

[3] Id. Terhelt2 III. r. vádlott bűnösségét hivatalos személy elleni erőszak büntetében (Btk. 310. § (1) bekezdésének a) pontja) állapította meg. Ezért 2 év

szabadságvesztésre ítélte, azonban a büntetés végrehajtását 3 év 6 hónap próbaidőre felfüggesztette.

[4] A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát mindegyik vádlott esetében börtönben határozta meg.

[5] A törvényszék megállapította, hogy valamennyi vádlott tekintetében a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja – III. r. vádlottra nézve a szabadságvesztés végrehajtásának utólagos elrendelése esetén – a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon esedékes.

[6] Az első fokon eljáró törvényszék rendelkezett az előzetes fogva tartásban töltött idő szabadságvesztés büntetésbe történő beszámításáról, a bűnjelek sorsáról és a bűnügyi költség viseléséről.

[7] Figyelmeztette a III. r. vádlottat, hogy a felfüggesztett szabadságvesztést végre kell hajtani, ha a próbaidő tartama alatt elkövetett bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélik.

[8] Az ítélet ellen a kihirdetését követően az ügyészség jelentett be fellebbezést Terhelt1 I. r., ifj. Terhelt2 II. r. és id. Terhelt2 III. r. vádlottak terhére a büntetés súlyosítása végett, az I. r. vádlott esetében téves minősítés miatt is.

Terhelt1 I. r. vádlott enyhítésért, ifj. Terhelt2 II. r. vádlott és védője felmentésért, másodlagosan enyhítésért, id. Terhelt2 III. r. vádlott és védője a nyilatkozattételre fenntartott határidőben a vádlott előzetes mentesítésben részesítése, I. r. vádlott védője a kézbesítést követően határidőben részbeni felmentés és a büntetés enyhítése érdekében éltek jogorvoslattal.

[9] A fellebbviteli főügyészség az ügyészség fellebbezését irányának megfelelően, módosítva tartotta fenn, átiratában a következőket fejtette ki:

Az I. és II. r. vádlottakat érintő fellebbezések tartalmára tekintettel a Be. 590. § (1)-(2) bekezdése alapján a másodfokú felülbírálat teljes körű, az eljárási szabályok megtartására, a tényállás megalapozottságára, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmények minősítésére és a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezésekre, valamint az indokolás helyességének a vizsgálatára is kiterjed.

Az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértés nélkül folytatta le az eljárást. Tényállásfelderítési kötelezettségének eleget tett, a vád tárgyát képező lényeges tényekre nézve a szükséges és lehetséges körben lefolytatta a bizonyítási eljárást.

[10] A beszerzett bizonyítékokat egyenként és összességében vizsgálat alá vetette, azok mérlegelésének eredményéről számot adott. Bizonyítékértékelő és mérlegelő tevékenysége logikus és az iratok tartalmának megfelel. A megállapított tényállás megalapozott, így irányadó a másodfokú eljárásban a Be. 591. § (1) bekezdése alapján.

[11] A vádlottak bűnösségére vont következtetés helyes, azonban valamennyi vádlott cselekményének jogi minősítése helyesbítésre szorul az alábbiak szerint:

[12] Az ügyben a sértettek hivatalos személy minősége nem vitatható.

[13] A két vagy több hivatalos személy sérelmére az egységes eljárásuk során elkövetett hivatalos személy elleni erőszak természetes egység (BKv.8., BJD 691.). A több passzív alany súlyosító körülményként értékelendő. Többféle elkövetési magatartás megvalósítása természetes egység.

[14] A több mozzanatból álló hivatalos eljárás során folyamatosan elkövetett cselekmény is természetes és nem folytatólagos egység (BJD. 9064.).

[15] Mindhárom vádlott erőszakos akadályozást valósított meg a jogszerűen eljáró rendőrök irányába megszakítva a hivatalos eljárás keretébe tartozó eseménysor folyamatos végrehajtását. A közel egyidejű, egymás közvetlen közelségében kifejtett elkövetői magatartások, a hivatalos személyekkel szemben kölcsönös szándékegységben alkalmazott erőszak a sértetti oldal felől megosztotta a védekező sértettek figyelmét, gyengítve az elkövetésnek való ellenállást. A vádlottak cselekménye egyrendbeli hivatalos személy elleni erőszak büntetendőnek minősül, mely az I. r. vádlott esetében az eljárás egységére figyelemmel magában foglalja a vasvillával a rendőrökre való támadás mozzanatát is.

[16] Súlyosabban büntetendő, ha a hivatalos személy elleni erőszakot csoportosan, fegyveresen vagy felfegyverkezve követik el.

Csoportosan követik el a bűncselekményt, ha az elkövetésben legalább három személy vesz részt (Btk. 459. § (1) bekezdés 3. pont). A csoport spontán módon is kialakulhat, az ilyen csoport valamennyi tagja önálló tettes. Mivel a vádlottak hárman valósították meg a hivatalos személy elleni erőszakot, a bűncselekmény csoportosan elkövetett.

Felfegyverkezve követi el a bűncselekményt, aki az ellenállás leküzdése vagy megakadályozása érdekében az élet kioltására alkalmas eszközt tart magánál (Btk. 459. § (1) bekezdés 6. pont).

[17] A 24. BK vélemény szerint a hivatalos személy elleni erőszak akkor minősül felfegyverkezve elkövetettnek, ha az elkövető az élet kioltására alkalmas eszközt a bűncselekmény elkövetésekor magánál tartja annak érdekében, hogy azt szükség esetén felhasználja függetlenül attól, hogy a hivatalos személynek az elkövető felfegyverkezett

voltáról tudomása van-e vagy sem. Az elkövetőnek a fegyvert célzatosan, az ellenállás leküzdése vagy megakadályozása érdekében kell magánál tartania. Amennyiben ténylegesen használja, a súlyosabb minősítést kell megállapítani. I. és II. r. vádlottak az ellenállás leküzdése, megakadályozása érdekében élet kioltására alkalmas eszközöket, vasvillát, betondarabot és téglát vettek magukhoz, részükről a bűncselekmény felfegyverkezve is elkövetett. Ezeket az eszközöket nemcsak maguknál tartották, hanem ténylegesen, célzatosan használták is akadályozva ezáltal a jogszerű rendőri intézkedést.

[18] Megalapozottan állapította meg az elsőfokú bíróság a II. r. vádlott terhére a hivatalos személy elleni erőszak büntettén túl a testi sértés büntettének kísérletét és a rongálás vétségét, az I. r. vádlott terhére pedig a háromrendbeli emberölés előkészületének büntettét.

[19] Az emberölés előkészületének büntette sui generis bűncselekmény, megvalósulása szempontjából nincs jelentősége annak, hogy az az emberölés alapesetére vagy valamelyik minősített esetére vonatkozik-e. Ezért a Btk. 160. § (1) bekezdésének és (2) bekezdés e) pontjának a megjelölését a rendelkező részből és a jogi indokolásból is mellőzni szükséges. A hivatalos személy(ek) sérelmére való elkövetés súlyosító körülményként értékelendő.

[20] Emberölés előkészülete, ha az elkövető az élet kioltása céljából a végrehajtáshoz szükséges vagy ezt könnyítő feltételeket biztosítja. Alapvető jellegzetessége, hogy kívül marad az ölési tényállás keretein, az emberölés tényállási ismérvei közül egyetlen elemet sem valósíthat meg. A véghezvitel megkezdése az a határvonal, amely a kísérlettől elválasztja. Az elkövetés eszközének az emberölés véghezvitele céljából történő megszerzése esetén az előkészület már megvalósul.

[21] Az ítélezési gyakorlat szerint az élet kioltására alkalmas eszköznek a sértettől több méter távolságra való szúrással lendítése előkészületi cselekmény (BJD 1005.). A vádlottól több mint három méterre álló sértettel szemben a késnek a szúrással emelése még nem tekinthető az emberölés büntette kísérletének, hanem az emberölés előkészületének minősül (BH 2003.48., BH 2006.72.).

[22] Az emberölés előkészülete több rendbeli büntett, ha az előkészület több – egynél több – ember megölésére irányul. Több sértett életét célba vevő előkészület többrendbeli emberölés előkészülete. Nincs jelentősége annak, hogy a több emberen elkövetett – befejezett, vagy megkísérelt – emberölés a Btk. 166. § (2) bekezdés f) pontja szerinti törvényi egységnek megfelelően egyrendbeli bűncselekmény lenne (5/1999. BJE határozat).

[23] Az irányadó tényállás szerint az időközben magához tért I. r. vádlott az ingatlan hátsó részéről egy vasvillát magához véve megindult a vele szemben a kerítésen belül álló tanú1, tanú4 és tanú6 intézkedő rendőrök felé és 4-5 méter távolságból a villát két kézzel

maga előtt tartva megölésükkel fenyegetőzött. Azt, hogy az intézkedő rendőrök közvetlen közelébe érjen a jelenlévő hozzátartozói akadályozták meg azzal, hogy a földre szorították és tőle a vasvillát elvették.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság miszerint azzal a magatartásával, hogy vasvillával a kezében a vele szemben intézkedni szándékozó három rendőr életére tört megközelítve őket olyan távolságra, hogy azt eldobva halálos eredménnyel járó sérülést is okozhatott volna, célzatosan és közvetlenül három sértett életét veszélyeztette ténylegesen és reálisan. Így cselekménye háromrendbeli emberölés előkészülete büntettének minősül. Jól ítélte meg azt is, hogy a vádban foglaltaktól a rendbeliség tekintetében eltérő minősítés miatt nem kellett külön felmentő rendelkezést hozni.

[24] Terhelt1 I. r. vádlott két évtől tizenkét évig, ifj. Terhelt2 II. r. vádlott két évtől tizenkét évet el nem érő, id. Terhelt2 III. r. vádlott két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető. A büntetési tétel középmértéke ennek megfelelően hét-hét, illetve öt év tartamú szabadságvesztés. További súlyosító körülmény valamennyi vádlott esetében a hivatalos személy elleni erőszak büntette vonatkozásában a több sértett sérelmére való elkövetés, I. r. vádlott terhére továbbá a bűncselekmények többszörös halmazata, a bűncselekmények véghezvitelében tanúsított kitartó szándéka, az emberölés előkészületének büntette vonatkozásában a hivatalos személyek sérelmére való és a folyamatban lévő büntetőeljárás hatálya alatti elkövetés.

[25] A büntetés kiszabása során irányadó bűnösségi körülmények hiányos feltárásának és nem megfelelő értékelésének eredményeképpen az elsőfokú bíróság mindhárom vádlottal szemben enyhe büntetést szabott ki, mely nem alkalmas a Btk. 79. §-ban foglalt büntetési célok és a Btk. 80. § (1) bekezdésében foglalt bünteteskiszabási elvek érvényesüléséhez. Az ügyészség súlyosítást célzó fellebbezésének indokai helytállóak, a vádlottak terhére rótt bűncselekmények társadalomra veszélyessége magas fokú. Az enyhítésre irányuló védelmi indítványok alaptalanok, a III. r. vádlott a bűncselekmény jellegére tekintettel az előzetes mentesítésben részesítésre nem érdemes.

[26] Indítványozta a fellebbviteli főügyészség, hogy a Debreceni Ítéltábla a Be. 599. §-a szerint tartandó nyilvános ülésen a Miskolci Törvényszék 17.B.23/2020/73. számú ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdése alapján változtassa meg, Terhelt1 I. r., ifj. Terhelt2 II. r. és id. Terhelt2 III. r. vádlottak terhére rótt hivatalos személy elleni erőszak büntettét a Btk. 310. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott, de a (2) bekezdés szerint minősülő csoportosan, I. és II. r. vádlottak esetében felfegyverkezve elkövetettnek is minősítse, valamint I. r. vádlott vonatkozásában a háromrendbeli emberölés előkészületének büntette megjelölésénél a Btk. 160. § (1) bekezdését és a (2) bekezdés e) pontját mellőzze. Mindhárom vádlottal szemben hosszabb tartamú – az I. r. vádlott esetében a középmértéket meghaladó – szabadságvesztést szabjon ki. Az egyéb rendelkezései és indokai vonatkozásában hagyja helyben az érdemi határozatot. (Az I. r. vádlottal szemben a Sátoraljaújhelyi Városi Bíróság 10.B.1/2012/5. számú ítélete 2012. február 20. napján kelt és emelkedett jogerőre.)

[27] A II. r. vádlott védője az ítéltáblához eljuttatott fellebbezése indokolásában kifejtette, hogy nem a bizonyítékok értékelését támadja, hanem az elsőfokú bíróság ítélete indokolásának helyességét vitatja. Kifogásolta, hogy elutasításra került bizonyítási indítványa védenca elmeorvos szakértői vizsgálatára, noha a cselekmény óta pszichiátriai kezelésre jár a II. r. vádlott, gyógyszer szed, mert rádöbbsent cselekménye következményeire.

A védő sérelmezte, hogy a könnygáz használata ugyanúgy befolyásolta a rendőrök érzékelését, mint más tanúkét, mégis tanúvallomások kirekesztésére a „civil” tanúknál került sor. A védő szerint a II. r. vádlott dobásai a gépjárműre irányultak, ő nem akarta a rendőröket bántalmazni. A II. r. vádlottat csak a gépjárműben okozott kár miatti felelősség terheli. Ezért indítványozta a védő, hogy az ítéltábla mentse fel a testi sértés büntette kísérlete miatti vád alól. A felfegyverkezve elkövetés minősítő körülmény nem állapítható meg, mivel védenca a gépjármű irányába dobott a „kiválasztott eszközökkel”, így az enyhébb minősítés folytán a büntetés enyhíthető jelentősen büntetlen előélete okán is.

[28] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét az azt megelőző bírósági eljárással együtt a Be. 590. § (1) bekezdése, (2) bekezdése és (7) bekezdése alapján teljes terjedelmében felülbírált a Be. 599. § (1) bekezdése szerinti nyilvános ülésen.

[29] A felülbírálat során az ítéltábla arra a meggyőződésre jutott, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási szabályok maradéktalan betartásával ügyfelderítési kötelezettségének hiánytalanul eleget tett, sem abszolút, sem relatív eljárási szabályszegést nem követett el. A törvényszék indokolt bizonyítást vett fel az ügyben, a törvényesen beszerzett szükséges bizonyítékokat a logika szabályainak megfelelően egyenként és összességükben is értékelte.

A további bizonyítási indítvány elutasításának – II. r. vádlott esetében igazságügyi elmeorvos szakértői vizsgálat – is kellő indokát adta.

[30] A törvényszék által megállapított tényállás megalapozott és irányadó a másodfokú eljárásban a Be. 591. § (1) bekezdése értelmében.

[31] Az I. r. vádlott korábbi, első helyen feltüntetett ítélete jogerejénél elírás folytán ellenben az évszám 2012. évre javítandó.

[32] A megalapozott tényállás esetén a másodfokú eljárásban a bizonyítékok felülértékelésének tilalma folytán a felmentésre irányuló fellebbezés eredményre nem vezethet a Be. 593. § (1) bekezdése – (3) bekezdéséből következőleg.

[33] Az elsőfokú bíróság bizonyíték-értékelő tevékenysége kapcsán szükséges kitérni a Be. 167. § (1) bekezdésére, amelyre figyelemmel a büntetőeljárásban szabadon felhasználható a törvényben meghatározott minden bizonyítási eszköz, és szabadon alkalmazható minden bizonyítási cselekmény. A törvény azonban elrendelheti egyes bizonyítási eszközök igénybevételét.

A Be. 167. § (5) bekezdése szerint ugyanakkor nem értékelhető bizonyítékként az olyan bizonyítási eszközből származó tény, amelyet a bíróság, az ügyészség, a nyomozó hatóság, illetve a (2) bekezdésben meghatározott hatóság bűncselekmény útján, más tiltott módon vagy a résztvevők büntetőeljárási jogainak lényeges sérelmével szerzett meg.

Az így megszerzett bizonyíték nem tekinthető törvényes bizonyítéknak, a bizonyítékok köréből kirekesztendő.

[34] Jelen ügyben nyilvánvaló, hogy a törvényszék az összes bizonyítékot törvényesen szerezte be, melyek mérlegelése során egyes bizonyítékokat a tényállás megállapításánál helytállóan nem vett figyelembe, ilyen esetben az előbbiekből következően nem a bizonyíték kirekesztésére, hanem mellőzésére kell sort keríteni.

Az indokolásban Terhelt2 III. r. vádlott nevével az id. előtag mindenhol beírandó.

[35] A vádlottak bűnösségére vont következtetés kifogástalan, de a cselekmények minősítése több helyen pontatlan.

[36] Egyetértett az ítéltábla a fellebbviteli főügyészséggel abban, hogy a jogi indokolás jelentős mértékben kiegészítendő, illetve a részben téves álláspont kapcsán kifejtettek mellőzendők:

[37] Az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdése rögzíti, hogy a rendes bírósági szervezet legfőbb szerve a Kúria, amely biztosítja a rendes bíróságok jogalkalmazásának egységét, a rendes bíróságokra kötelező jogegységi határozatot hoz.

Tekintettel arra, hogy a jogegységi határozat a bíróságokra kötelező, így a jogszabály értelmezése során az semmiképpen nem hagyható figyelmen kívül (12/2001. (V. 14.) AB határozat, 42/2015. (XI. 14.) AB határozat).

[38] Az ítéltábla a következőkre kíván még rámutatni:

A jogi indokolás hiányos, ha nem ismerteti az adott jogkérdést érintő jogegységi határozatot vagy a Kúria alkalmazható testületi állásfoglalásait.

Növeli az indokolás meggyőző erejét, ha a bíróság hivatkozik korábbi hasonló vagy eltérő tartalmú bírósági határozatokra, szükség esetén jogirodalmi álláspontokra is (Büntetőeljárás jog Kommentár a gyakorlat számára, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., 2006, szerkesztő: dr. Berkes György).

[39] A Kúria 8. BK véleménye szerint, ha a hivatalos személy elleni erőszakot több hivatalos személy ellen, azoknak egységes eljárása keretében követik el, a cselekmény nem válik több bűncselekménnyé. A konkrét hatósági eljárás egysége a bűnhalmazat megállapítását ilyen esetben kizárja.

[40] Egy hivatalos személy ellen többféle elkövetési magatartás megvalósítása természetes egység. A több mozzanatból álló hivatalos eljárás során folyamatosan elkövetett cselekmény is természetes és nem folytatólagos egység (BJD 9064.).

[41] A két vagy több hivatalos személy sérelmére az egységes eljárásuk során elkövetett hivatalos személy elleni erőszak természetes egység (BJD 691.).

[42] Mindhárom vádlott erőszakos akadályozást valósított meg a jogszerűen eljáró rendőrök irányába, megszakítva a hivatalos eljárás keretébe tartozó eseménysor folyamatos végrehajtását. A közel egyidejű, egymás közvetlen közelségében kifejtett elkövetői magatartások, a hivatalos személyekkel szemben kölcsönös szándékegységben alkalmazott erőszak a sértetti oldal felől megosztotta a védekező sértettek figyelmét, gyengítve az elkövetésnek való ellenállást. A vádlottak cselekménye 1 rb. hivatalos személy elleni erőszak büntettségének minősül, mely az I. r. vádlott esetében az eljárás egységére figyelemmel magában foglalja a vaskapával a rendőrökre való támadás mozzanatát is.

[43] Súlyosabban büntetendő, 2 évtől 8 évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett, ha a hivatalos személy elleni erőszakot csoportosan, fegyveresen vagy felfegyverkezve követik el (Btk. 310. § (2) bekezdésének I. - III. fordulatai).

[44] Csoportosan követik el a bűncselekményt, ha az elkövetésben legalább három személy vesz részt (Btk. 459. § (1) bekezdés 3. pont). Mivel a vádlottak hárman valósították meg a hivatalos személyek sérelmére a bűncselekményt, ezáltal a bűncselekmény csoportosan elkövetett (Btk. 310. § (1) bekezdés, (2) bekezdésének I. fordulója). A vádlottak szándékegysége vitathatatlan, így a Btk. 13. § (3) bekezdése alapján társtettesek a hivatalos személy elleni erőszak büntettségében.

[45] Felfegyverkezve követi el a bűncselekményt, aki az ellenállás leküzdése vagy megakadályozása érdekében az élet kioltására alkalmas eszközt tart magánál (Btk. 459. § (1) bekezdés 6. pont).

[46] A Kúria 24. BK vélemény értelmében a hivatalos személy elleni erőszak akkor minősül felfegyverkezve elkövetettként, ha az elkövető az élet kioltására alkalmas eszközt a bűncselekmény elkövetésekor magánál tartja annak érdekében, hogy azt szükség esetén felhasználja, függetlenül attól, hogy a hivatalos személynek az elkövető felfegyverkezett voltáról tudomása van-e vagy sem.

A felfegyverkezve elkövetés nem korlátozódik arra az esetre, hogy az elkövető a fegyvert használja is; elég, ha azt magánál tartja. Az élet kioltására alkalmas eszköz használata tehát a súlyosabb minősítésnek nem előfeltétele.

A Btk. 459. § (1) bekezdésének 6. pontjában foglalt meghatározás szerint az elkövető a fegyvert az ellenállás leküzdése vagy megakadályozása érdekében tartja magánál. Az "érdekében" kitétel tartalmilag céltudatosságra utal, amelynek megállapításánál az elkövető szándékára is figyelemmel kell lenni.

Ki kell zárni a minősített eset köréből azt, amikor az élet kioltására alkalmas eszközt az elkövető nem a cselekménnyel összefüggésben, tehát nem a hivatalos személy ellenállásának leküzdése érdekében tartja magánál. Ezt az álláspontot támasztja alá az is, hogy a felfegyverkezve elkövetés társadalomra veszélyessége azért magasabb fokú, mert az egyfelől az elkövetőnek az eszközzel kapcsolatos szándéka folytán fokozottabb elszántságára utal, másfelől a fegyver eshetőleges használata a hivatalos személy amúgy is veszélyes helyzetét objektíve súlyosítja. Minthogy az elkövető szándéka és a cselekmény társadalomra veszélyessége szolgál a súlyosabb minősítés alapjául, közömbös az a körülmény, hogy az elkövető felfegyverkezett voltáról a hivatalos személynek tudomása volt-e vagy sem.

[47] Az I. r. és II. r. vádlottak az ellenállás leküzdése, megakadályozása érdekében élet kioltására alkalmas eszközöket, vasvillát, betondarabot és téglát vettek magukhoz, részükről a bűncselekmény ezáltal felfegyverkezve is elkövetett. Ezeket az eszközöket nemcsak maguknál tartották, hanem ténylegesen, célzatosan használták is akadályozva ezáltal a jogszerű rendőri intézkedést (Btk. 310. § (1) bekezdése (2) bekezdésének III. fordulata is).

[48] A Btk. 160. § (3) bekezdése az emberölés esetében az erre irányuló előkészületet is büntettként büntetni rendeli.

[49] Helyesen ismerte fel a törvényszék, hogy Terhelt I. r. vádlott tudata egyértelműen átfogta, miszerint a vele szemben álló három rendőr életére tört, ennek reális lehetősége fennállt, amikor a rendőröktől 4 – 5 méter távolságból a vasvillát maga előtt tartva megindult a három sértett felé azt kiabálva "Megdöglötök! Leszúrlak titeket!".

[50] Ugyanakkor az elsőfokú bíróság által hivatkozott, Kúria 3/2019. Büntető jogegységi határozat nem kifejezetten az ilyen jellegű helyzet kapcsán megfogalmazott jogkérdésre ad iránymutatást.

[51] A 3/2019. Büntető jogegységi határozat kimondja, hogy a bűncselekmény elkövetésére irányuló szándék felhívás nélküli kinyilvánítása is alkalmas lehet a bűncselekmény megállapítására.

[52] Jelen ügyben azonban a szándék kinyilvánításán túl ("Megdöglötök! Leszúrlak titeket! ") élet kioltására alkalmas eszközt (vasvilla) fogott meg két kézzel az I. r. vádlott és 4 – 5 méter távolságból megindult a vele szemben álló három rendőr felé.

[53] Mint ahogy a BH 2003. 48. számú eseti döntésben is olvasható, a vádlottnak a több mint három méterre álló sértettel szemben a késnek szúrásra emelése még nem tekintendő az emberölés bűntette kísérletének, hanem az emberölés előkészületének minősül.

[54] Az előkészület megvalósulása szempontjából nincs jelentősége annak, hogy az az emberölés alapesetére vagy valamelyik minősített esetére vonatkozik. Ennek azonban a büntetés kiszabása szempontjából már kihatása lehet (Magyar Büntető jog Kommentár a gyakorlat számára, szerkesztő dr. Kónya István, HVG-ORAC Lap és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2013.)

[55] Az ítélkezési gyakorlatban vitássá vált, hogyan kell jogilag értékelni az elkövetőnek azt a cselekményét, amikor az emberölés előkészületére vonatkozó, a Btk. 11. §-ban körülírt magatartása több sértett életének a kioltására irányul; ilyen esetben a Btk. 160. § (3) bekezdése szerinti büntett egy rendbeli, vagy pedig a sértettek számához igazodóan többrendbeli bűncselekményként minősül-e?

Ezt a kérdést a Legfelsőbb Bíróság (Kúria) az 5/1999. Büntető jogegységi határozatban döntötte el. Eszerint az előkészületi cselekmény ahhoz képest minősül egy – vagy többrendbeli bűncselekménynek, hogy az elkövető egyenes szándéka egy vagy több bűncselekmény véghezvitelére irányul. Ha a sértettek számának jelentősége van abból a szempontból, hogy a célba vett bűncselekmény egy – vagy többrendbelinek minősülne-e, ehhez igazodik a cselekmény minősítése. Ehhez képest az emberölés előkészülete többrendbeli büntett, ha az előkészület több – egynél több – ember megölésére irányul. Nincs viszont jelentősége annak, hogy a több emberen elkövetett – befejezett, vagy megkísérelt – emberölés a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: korábbi Btk.) 166. § (2) bekezdésének f) pontja szerinti törvényi egységnek megfelelően egy rendbeli bűncselekmény-e (több ember sérelmére elkövetett emberölés bűntette).

[56] Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, miszerint azzal a magatartásával, hogy vasvillával a kezében a vele szemben intézkedni szándékozó három rendőr életére tört, megközelítve őket olyan távolságra, hogy a vasvillát eldobva halálos eredménnyel járó sérülést is okozhatott volna, az I. r. vádlott, Terhelt1 célzatosan és közvetlenül három sértett életét veszélyeztette ténylegesen és reálisan. Így cselekménye 3 rb. emberölés előkészülete büntettének minősül. Jól ítélte meg azt is a törvényszék, hogy a vádban foglaltaktól a rendbelisége tekintetében eltérő minősítés miatt nem kellett külön felmentő rendelkezést hozni.

[57] Helytelen volt azonban a Btk. 160. § (1) bekezdése és (2) bekezdése e) pontjának megjelölése, ezeket az ítéltábla mellőzte, mivel a Btk. 160. § (3) bekezdése önálló büntett.

[58] Az élet elleni és a hivatalos személy elleni bűncselekmények eltérő jogi tárgya folytán nincs akadálya annak, hogy az ítéltábla ellentétben a törvényszékkal az I. r. vádlott élet elleni cselekmény előkészületének megállapítására alkalmas magatartását még halmazatban hivatalos személy elleni erőszak büntetté minősített eseteként is meghatározza. A kétszeres értékelés tilalma nem merül fel. Az ezzel kapcsolatos okfejtés az ítélet 15. és 16. oldalairól mellőzendő.

[59] Ifj. Terhelt2 II. r. vádlott testi sértés büntettének kísérleteként és rongálás vétségének minősített cselekményei minősítése helytálló.

[60] A büntetés kiszabása során irányadó enyhítő és súlyosító körülményeket a törvényszék túlnyomórészt feltárta.

[61] Az ügyben további enyhítő körülmény az időmúlás, mely 2 évet meghaladó.

[62] Ugyanakkor súlyosító körülmény az I. r. vádlottnál külön a bűncselekmények véghezvitele vonatkozásában a kitartó szándék, az emberölés előkészületének büntettét illetően a hivatalos személyek sérelmére való és a folyamatban lévő büntetőeljárás hatálya alatti elkövetés, I. és II. r. vádlottak esetében a hivatalos személy elleni erőszak büntettének többszörös minősültsége, illetve mindegyik vádlottat érintően a több sértett sérelmére való elkövetés, valamint a társtettesi elkövetés a hivatalos személy elleni erőszak büntetténél.

[63] A vádlottak által elkövetett bűncselekmények jogi minősítésének pontosítása folytán a középérték I. r. és II. r. vádlott esetében 7 év, míg III. r. vádlottnál 5 év.

[64] Az elsőfokú bíróság a Btk. 79. §-ában megfogalmazott büntetési cél elérése végett a Btk. 80. §-ban meghatározott büntetékiszabási elveket is szem előtt tartva, tekintettel a belső arányosság és az egyéniesítés elvére is, a vádlottakkal szemben törvényesen szabta ki a szabadságvesztés büntetéseket, azok a kialakult bírói gyakorlatot is kellően tükrözik. Akkor is helyesen járt el, amikor lehetőséget látott a szabadságvesztés büntetés próbaidőre történő felfüggesztésére a III. r. vádlottal szemben. Az I. és II. r. vádlottak vonatkozásában alkalmazott mellékbüntetés, a közügyektől eltiltás mértéke is helytálló.

[65] A szabadságvesztés büntetés próbaidőre történő felfüggesztése kapcsán külön ki kell térni az Alkotmánybíróság e tárgykörben hozott határozatára.

[66] Az Alkotmánybíróság 8/2015. (IV. 17.) AB határozat 1. pontja alatt megállapította, hogy a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 104. § (1)

bekezdése és a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 102. § (1) bekezdése alkalmazásakor az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, miszerint a bíróság a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén hivatalból vizsgálja az előzetes bírósági mentesítés lehetőségét, és arról az ítéletben rendelkezzen.

[67] A Btk. 102. § (1) bekezdése rögzíti, hogy a bíróság ítéletében előzetes mentesítésben részesítheti az elítéltet, ha a szabadságvesztés végrehajtását felfüggeszti, és az elítélt a mentesítésre érdemes.

[68] A törvény kizárólag a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén jogosítja fel a bíróságot arra, hogy a bűnösséget megállapító és büntetést kiszabó ítéletben mentesítse az elítéltet a büntetett előélethez fűződő hátrányok alól. Az előzetes mentesítés szubjektív, alanyi feltétele – az utólagos mentesítéshez hasonlóan – a terhelt érdemessége.

[69] Az érdemesség fogalmát, illetőleg annak tartalmát a jogalkotó sem a korábbi Btk.-ban, sem a Btk.-ban nem határozta meg, annak tartalmára vonatkozóan a jogszabály indokolása ad némi iránymutatást. A fogalom valóságos tartalmát a bírói gyakorlat munkálta ki (EBH1983. 51.).

[70] Az érdemesség vizsgálatánál különösen az elkövető személyét, életvitelét, a bűncselekmény jellegét, az elkövetés körülményeit és motívumait kell értékelni (EBH1986. 92.).

[71] Az érdemesség megállapításánál nemcsak az elkövető személyét és életvitelét, hanem a bűncselekmény tárgyi súlyát és jellegét is értékelni kell (BH1983. 221.).

[72] A III. r. vádlott által elkövetett bűncselekmény tárgyi súlya és jellege miatt az ítéltábla nem látott lehetőséget előzetes bírósági mentesítés alkalmazására.

[73] Bár az első fokon eljáró törvényszék ítélete indokolásában szerepeltette, hogy az I. és II. r. vádlottakat érintően halmazati büntetés kiszabására kerített sort, azonban ítélete rendelkező részében ezt elmulasztotta feltüntetni, az ítéltábla azonban pótolta a halmazati büntetésre történő utalást.

[74] Az elsőfokú bíróság ítéletének egyéb rendelkezései is kisebb elírások kivételével helyesek és törvényesek.

[75] A további bűnügyi költségre kötelezés a II. és III. r. vádlottakat illetően az elsőfokú ítélet kihirdetésével kapcsolatos.

[76] A büntetőeljárás törvény Nyolcadik Része a kényszerintézkedések körében a 272. § (2) bekezdés a) pontjánál személyi szabadságot érintő kényszerintézkedésként jelöli meg az őrizetet. Ezt követően az őrizet részletes szabályait a Be. 274. § – 275. § tartalmazza. Ezért az ítéltábla az eljárási törvény szövegét követve a kényszerintézkedést bűnügyi őrizet helyett őrizetnek tekintette.

[77] A Be. 561. § (2) bekezdésének a) pontja részletezi, hogy az ügydöntő határozat rendelkező része tartalmazza a vádlott előzetes fogva tartására vonatkozó adatokat.

[78] A rendelkező részben fel kell tüntetni a vádlott előzetes fogva tartására vonatkozó adatokat, ami a vádlott által az adott ügyben őrizet, a letartóztatás, a Btk. 92. §-a szerinti beszámítást megalapozó bűnügyi felügyelet, vagy előzetes kényszergyógykezelés hatálya alatt töltött időnek a naptári napok szerinti feltüntetését jelenti, a kezdő és záró időpont dátum szerinti megjelölésével (Kommentár a büntetőeljárás törvényéhez, főszerkesztő Dr. Polt Péter, Budapest, 2018, Wolters Kluwer Hungary).

[79] Az előbbiekből következően az őrizetbe kerülés napjának feltüntetése mellett az óra és a perc megjelölése szükségtelen.

[80] A nyilvános tárgyalást érintően a folytatólagos kitétel mellőzendő.

[81] A Be. 451. § (2) bekezdésének c) pontja kimondja, hogy a határozat bevezető része tartalmazza: ha a bíróság a határozatot tárgyaláson hozta meg, a bírósági eljárás helyét, a bírósági eljárás formáját, és azt, hogy az eljárás nyilvános volt-e.

A bíróság tehát a határozatot tárgyaláson, nyilvános ülésen, ülésen, vagy tanácsülésen hozza meg. A tárgyalás vagy nyilvános ülés esetén a határozat – ha több tárgyalás volt az ügyben, külön tárgyalási napokra jelezve – a nyilvános vagy zárt jellegére való utalást is magában foglalja, továbbá a Be. 438. § (2) bekezdése alapján külön feltüntetve azt is, ha a zárt tárgyaláson hozott határozatot nyilvánosan hirdeti ki (Kommentár a büntetőeljárás törvényéhez, főszerkesztő Dr. Polt Péter, Wolters Kluwer Hungary, Budapest, 2018.).

[82] A Be. 561. § (1) bekezdése folytán az ügydöntő határozat bevezető részében kell feltüntetni a tárgyalási napok megjelölését is.

[83] Mindezekből az a következtetés vonható le, hogy a nyilvános tárgyalás esetén a folytatólagos utalás feltüntetése a törvény szövegéből nem vezethető le.

[84] A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak megfelelően megváltoztatta, míg egyebekben helybenhagyta azt a Be. 605. § (1) bekezdése értelmében.

[85] Az I. r. vádlott vonatkozásában az előzetes fogva tartásban töltött további idő beszámítása a Btk. 92. § (1) bekezdés (3) bekezdés a) pont II. fordulata alapján.

[86] A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viselésével kapcsolatos rendelkezést az ítéltábla a Be. 613. § (1) bekezdése illetőleg 574. § (1) bekezdése és (4) bekezdése alapján hozta meg.

[87] Az ítéltáblán az ítélet meghozatalára tanácsülésen a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készülségről szóló 2020. évi LVIII. törvény 210. § (7) bekezdése alkalmazásával került sor.

A másodfokú bíróság az ügydöntő határozatot a Be. 452. § (1) bekezdése szerint foglalta írásba, amely teljeskörűen tartalmazza a Be. 561. § (3) bekezdésében foglaltakat, annak közlése kézbesítés útján történik.

Debrecen, 2021. július 6.

Dr. Balla Lajos s.k. a tanács elnöke, Dr. Nagy Éva s.k. előadó bíró,
Dr. Diószegi Attila s.k. bíró

Záradék: A Miskolci Törvényszék 17.B.23/2020/73. számú ítélete az ítéltábla jelen határozatával a mai napon jogerős.

Debrecen, 2021. július 6.

Dr. Balla Lajos s.k.
a tanács elnöke